

RAI-arvioinnin
tukimateriaali
lähijohtajalle
palvelua saavan
asiakkaan läheisen
osallistamisen
tueksi (Innokylä)

**Läheisen osallistuminen
RAI-arviointiin –
toimintamalli**

**Asiakaslähtöinen ja
osallistava RAI-arviointi –
toimintamallikokonaisuus**

Terveiden ja
hyvinvoinnin laitos

4.2.2026

Tukimateriaali Läheisen osallistuminen RAI-arviointiin – toimintamallin käyttöön

Läheisen osallistuminen RAI-arviointiin toimintamalli on osa Asiakaslähtöinen ja osallistava RAI-arviointi – toimintamallikokonaisuutta.

[Linkki toimintamallikokonaisuuteen \(Innokyla.fi\)](#)

Tukimateriaali on osa Asiakkaan omien tavoitteiden selvittäminen RAI-arvioinnissa –toimintamallia.

[Linkki toimintamalliin \(Innokyla.fi\)](#)

Tukimateriaali on tarkoitettu käytettäväksi RAI-arviointikeskustelun tueksi.

Toimintamallikokonaisuuden ja toimintamallin sekä tukimateriaalin kehittämisestä ja ylläpidosta vastaa Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitos (THL).

Toimintamalli ja tukimateriaali on toteutettu Yhteisrahoitteisen RAI-verkoston kehittämisen kumppaneiden kanssa vuonna 2025-2026.

Tutustu myös kokonaisuuden [muihin toimintamalleihin](#).

Läheisen osallistuminen RAI-arviointiin

Lähijohtajan tarkastuslista

Käytä tarkastuslistaa RAI-prosessin arvioinnissa

Johtaja luo rakenteet ja vastuut läheisen osallistumiselle

Tieto-osallisuuden johtaminen

- Lähijohtajana varmistan, että:
 - ☐ Yksikössä on selkeästi määritellyt ja dokumentoidut rakenteet läheisen osallistumiselle RAI-arviointiin (suostumus, kirjaaminen, vastuut).
 - ☐ Läheisen osallistuminen on osa sovittua toimintamallia, joten toteutuminen ei ole riippuvaista yksittäisistä työntekijöistä.
 - ☐ Henkilöstöllä on yhteinen ymmärrys ja yhtenäiset toimintaperiaatteet siitä, mitä tietoa läheisille jaetaan, missä vaiheessa asiakasprosessia tietoa jaetaan ja kenen toimesta tiedonanto tapahtuu.
 - ☐ Läheisille suunnattu tieto RAI-arvioinnista on selkeää, saavutettavaa ja yhdenmukaista koko organisaatiossa.
 - ☐ Tiedonvaihdon rajat ja tietosuojakäytännöt on käsitelty johtamisen tasolla siten, että ne tukevat osallisuuden toteutumista.

Lähijohtaja tukee aktiivista osallistumista

Aloite-osallisuus

- Lähijohtajana varmistan, että:
 - ☐ Toimintakulttuuri rohkaisee läheisiä aloitteellisuuteen sekä huolien, toiveiden ja kehittämisehdotusten esiin tuomiseen.
 - ☐ Läheinen nähdään yhteistyökumppanina ja tiedon tuottajana, ei sivullisena toimijana.
 - ☐ Läheisiltä tulevien näkemysten käsittelylle on selkeä ja tunnettu toimintatapa, jossa on määritelty: vastuutahot, kirjaamiskäytännöt ja vastaamisen aikataulut.
 - ☐ Tilanteet, joissa osallistuminen ei toteudu odotetulla tavalla, tunnistetaan ja käsitellään systemaattisesti.
 - ☐ Läheisten osallisuutta koskevat käytännöt ja haasteet nostetaan säännöllisesti esiin yhteisesti tiimikeskusteluissa ja yksilöllisissä kehityskeskusteluissa.

Lähijohtaja mahdollistaa osallistumisen RAI-arvioinnin suunnittelussa ja toteutuksessa

Suunnittelu-osallisuus

- Lähijohtajana varmistan, että:
 - ☐ Läheisen rooli asiakkaan arjessa ja asiakkaan tukena tehdään näkyväksi osaksi RAI-arviointia.
 - ☐ Arviointiprosessien aikataulut ja toteutustavat mahdollistavat läheisten osallistumisen (esim. joustavat ajat, rauhallinen keskusteluympäristö, mahdolliset etäyhteydet).
 - ☐ Osallistumisen muodot (tapaaminen, puhelin, etäosallistuminen) sovitaan ennakolta ja dokumentoidaan.
 - ☐ Henkilöstölle on varmistettu riittävästi aikaa, osaamista ja johtamisen tukea osallisuuden toteuttamiseen.
 - ☐ Seurataan, että suunnitteluun osallistuminen toteutuu yhdenvertaisesti eri asiakkaiden ja läheisten kohdalla.

Lähijohtaja seuraa ja arvioi läheisen osallistumista

Osallisuuden seuranta

- Lähijohtajana varmistan, että:
 - ☐ Yksikössä järjestetään säännöllisiä RAI-palautetietokatselmuksia, joissa muodostetaan yhteinen ymmärrys osallisuuden nykytilasta, tarkennetaan ja yhtenäistetään tavoitteet, sovitaan konkreettisista kehittämistoimista ja niiden seurannasta.
 - ☐ RAI-vertailutietoa hyödynnetään osallisuuden toteutumisen seuraamisessa.
 - ☐ RAI-vertailutietoa tarkastellaan yhdessä toimintaa koskevan muun laatutiedon kanssa.
 - ☐ Seurantatietoa käsitellään säännöllisesti johtoryhmässä ja johtamisfoorumeissa.
 - ☐ Kerättyä tietoa käytetään aktiivisesti toiminnan kehittämiseen, ei pelkästään raportointiin.

Lähijohtaja kytkee osallisuuden osaksi alueellisia ohjelmia ja strategioita

Osallisuusohjelmat ja –suunnitelmat

- Lähijohtajana varmistan, että:
 - ☐ Alueelliset osallisuusohjelmat näkyvät konkreettisina tavoitteina yksiköiden arjessa.
 - ☐ Läheisen osallistuminen RAI-arviointiin on selkeästi linjassa hyvinvointialueen osallisuussuunnitelmien kanssa ja osa strategisia laatutavoitteita.
 - ☐ Osallisuustavoitteet on kytketty osaksi toiminnan ja talouden suunnittelua, laatutyötä sekä seurantaa.
 - ☐ Osallisuus ei jää erilliseksi hankekokonaisuudeksi, vaan on osa pysyvää toimintaa ja johtamiskäytäntöjä.

Lähijohtaja kytkee osallisuuden ja laadun henkilöstöjohtamiseen

Henkilöstö ja työhyvinvointi

- Lähijohtajana varmistan, että:
 - ☐ Asiakkaan ja läheisen osallisuuden toteutuminen huomioidaan henkilöstökyselyissä ja työhyvinvointimittareissa.
 - ☐ Henkilöstön kokemuksia yleisesti osallisuuden toteutumisesta tarkastellaan ja käsitellään työhyvinvointikyselyjen tulosten yhteydessä, kehityskeskusteluissa ja tiimipalavereissa.
 - ☐ Asiakas- ja läheistyytyväisyyskyselyjen tulokset yhdistetään RAI-vertailutietoon ja henkilöstön osaamisen ja resurssien tarkasteluun.
 - ☐ Esihenkilötyössä osallisuutta ja yleisesti sen toteutumista tarkastellaan osana tavoitteiden asettamista, osaamisen kehittämistä, työn kuormituksen ja sujuvuuden arviointia.
 - ☐ Osallistava työote tukee myös henkilöstön työhyvinvointia, työn mielekkyyttä ja sitoutumista.

Lähijohtaja varmistaa arviointien oikeellisuuden ja omavalvonnan

Omavalvonta

- Lähijohtajana varmistan, että:
 - ☐ Omavalvontasuunnitelmassa on kuvattu ja aikataulutettu RAI-arviointien oikeellisuuden seuranta (vastuut, menetelmät, rytmi).
 - ☐ Laadun tarkastamisen menetelmät esim. vertaisarviointikäytännöt ja RAI-arviointien laadun auditoinnit tukevat arviointikäytäntöjen yhdenmukaisuutta ja luotettavuutta.
 - ☐ Poikkeamat tunnistetaan, kirjataan ja korjaavat toimenpiteet sovitaan ja toimeenpannaan.
 - ☐ Perehdytys ja koulutus varmistavat, että RAI-arvioinnit tehdään välinekohtaisen käsikirjan mukaisesti.
 - ☐ Omavalvonnan havainnot kytketään RAI-johtamisen vuosikelloon.